

ГИМНАЗИЈА
РАЗРЕД: ДРУГИ
СМЈЕР: СВИ СМЈЕРОВИ
НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: РУСКИ ЈЕЗИК шеста година учења

Годишњи број часова: 72/108*

Седмични број часова: 2/3*

Ниво постигнућа: А2.2 са елементима Б1.1

СВРХА НАСТАВНОГ ПРЕДМЕТА

Настава и учење руског језика у шестој години учења (ниво А2.2 са елементима Б1.1) усмјерени су на даље развијање комуникативне компетенције ученика и њихове способности да језик користе самосталније, сврсисходније и функционалније у различитим животним ситуацијама. Посебан акценат ставља се на развој способности разумијевања сложенијих говорних и писаних текстова, као и на јасније и прецизније изражавање сопствених мисли, ставова и осјећања.

Учење страног језика на овом нивоу доприноси развоју самосталног размишљања, способности логичког повезивања и закључивања и интеркултуралне свијести. Ученици се оспособљавају да упоређују различите културне моделе, препознају сличности и разлике, те развијају толеранцију и отвореност према другим народима и културама.

Кроз наставу руског језика ученици даље развијају самосталност у учењу, способност самопроцјене и одговорност за сопствени напредак. Језик се доживљава као средство личног развоја, образовања и будућег професионалног усмјеравања, као и алат за активно учешће у савременом друштву, посебно у контексту дигиталне комуникације и глобалне повезаности.

ОПШТИ ЦИЉЕВИ ПРЕДМЕТА

Настава руског језика у шестој години учења има за циљ да ученицима омогући:

- да развију способност самосталне комуникације на руском језику у познатим и мање познатим ситуацијама,
- да разумеју суштину и важне детаље у средње сложеним усменим и писаним текстовима,
- да се усмено и писмено изражавају јасно и повезано,
- да изражавају своје мишљење и дају једноставне разлоге и примјере,
- да учествују у једноставним вођеним разговорима и краћим дискусијама на познате теме,
- да користе руски језик као средство за стицање нових знања из различитих области,
- да развију стратегије за самостално учење језика и коришћење различитих извора (књиге, интернет, медији),

- да уочавају и анализирају језичке појаве и примјењују их у комуникацији,
- да упознају културу, традицију и савремени живот у земљама руског говорног подручја,
- да развију интеркултуралну компетенцију и поштовање културне разноликости,
- да стекну сигурност и самопоуздање у комуникацији на страном језику и
- да развију критички однос према информацијама и медијским садржајима.

ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ ПРЕДМЕТА

У оквиру тематских области ученици ће:

- проширити и систематизовати лексички фонд у оквиру обрађених тема,
- усвојити и правилно користити сложеније граматичке структуре,
- развијати способност разумијевања прилагођених и краћих аутентичних текстова,
- унаприједити изговор и интонацију у складу са нормама руског језика,
- описивати људе, просторе, појаве и догађаје користећи богатији језички израз,
- давати упутства и сналазити се у комуникацији у свакодневним ситуацијама,
- изражавати мишљење, слагање и неслагање уз једноставно образлагање,
- учествовати у дијалозима и вођеним дискусијама на познате теме,
- писати повезане текстове (описе, кратке саставе, поруке, неформална писма),
- користити језик као средство за рјешавање проблема и сналажење у реалним ситуацијама,
- развијати способност изношења мишљења о прочитаном или послушаном тексту,
- упознати и разумјети празнике, обичаје и традиције руског народа,
- уочити основне сличности и разлике између руске и наше културе,
- развијати толеранцију, емпатију и поштовање различитости,
- развијати самопоуздање у усменом и писменом изражавању,
- развијати сарадњу како кроз рад у пару, тако и кроз групни рад и
- развијати дигиталну писменост кроз употребу технологије у учењу језика.

НАСТАВНЕ ТЕМЕ:

- 1. Описание человека: внешность и характер (Опис особе: изглед и карактер)**
- 2. Дом и квартира (Кућа и стан)**
- 3. Еда и напитки (Храна и пиће)**
- 4. Праздники и традиции (Празници и традиција)**
- 5. Описание города. Жизнь в городе (Опис града. Градски живот)**
- 6. Ориентация в городе (Оријентација у граду)**
- 7. Времена года и погода (Годишња доба и временске прилике)**
- 8. Человек в мире технологии (Људи у свијету технологије)**

Наставна тема: Описание человека: внешность и характер (Опис особе: изглед и карактер)			
Исходи учења	Активности ученика	Међупредметно повезивање	
Ученик ће бити способан да: - користи проширену лексику за детаљан опис изгледа (<i>черты лица; телосложение; причёска</i>) и особина карактера (<i>добродушный; замкнутый; целеустремлённый; отзывчивый</i>); - употребљава синониме и антониме како би избјегао понављање; - издваја кључне и споредне информације из усмених и писаних описа изгледа и карактера; - описује особу користећи повезан; логичан и граматички исправан текст од 8–10 реченица; - примјењује сложене везничке конструкције (<i>не только...; но и...; потому что...; поэтому...; хотя...</i>) за исказивање узрока; посљедице и контраста; - упоређује двије или више особа; износиће основне сличности и разлике; - изражава и образлаже своје мишљење о вриједностима и	Ученик ће да: - израђује лексичке мапе (<i>внешность/характер</i>) и рјешава вјежбе са паровима синонима и антонима ради богаћења рјечника; - описује ликове из прочитаних текстова или погледаних филмских (видео) одломака; повезујући њихове физичке описе са особинама личности; - врши селекцију информација из комплексних описа и на основу њих повезује текст са одговарајућим илустрацијама или стварним личностима; - учествује у симулацији интервјуа; преузимајући улогу новинара или познате личности са циљем описа треће особе (колеге; заједничког пријатеља или менаџера); користећи питања отвореног типа: „<i>Как он выглядит? Какой у</i>	Предмет: Енглески језик Психологија Ликовна култура Српски језик и књижевност	Тема: Family Young people Личност Психолошки ефекти боје и облика Језичка култура Морфологија

особинама личности које сматра важним; - учествује у дијалогу уз једноставно образлагања свог мишљење.	<i>него характер? Почему ты так думаешь? “;</i> - саставља писани текст (састав или писмо) од 8–10 реченица у којем описује личност која је на њега оставила снажан утисак; - врши поређење двије особе користећи структуре: “<i>Он более...; чем...; Она менее...; чем... “;</i> - учествује у вођеној дискусији на тему: „<i>Что важнее – внешность или характер? “;</i> изnoseћи и образлажући ставове структуром: “<i>Я считаю; что...; потому что... “;</i> - коментарише одговоре других ученика; исказујући слагање или неслагање на културан и аргументован начин; - креира кратак профил личности (име; изглед; карактер; интересовања; животни мото) за стварну особу или фиктивни лик из књиге/филма; - презентује свој рад пред другим ученицима и одговара на њихова.		
---	--	--	--

Наставна тема: Дом и квартира (Кућа и стан)			
Исходи учења	Активности ученика	Међупредметно повезивање	
Ученик ће бити способан да: - користи проширену лексику за опис простора (<i>гостиная; прихожая; балкон</i>) и квалитета становања (<i>уютный; просторный; светлый; современный</i>); - систематизује вокабулар према категоријама (називи просторија; врсте намјештаја; придјевни за опис ентеријера); - разумије усмене и писане описе стамбеног простора и издваја кључне параметре попут локације; величине и функционалности; - уочава значењске разлике између језичких јединица супротног или различитог значења (нпр. <i>старый – современный; просторный – уютный</i>) и примјењује их у прецизнијем усменом и писменом изражавању; - описује стамбени простор кроз повезан и логичан текст; користећи сложене реченице	Ученик ће да: - израђује лексичке мреже и мапе ума на тему <i>Дом – Комнаты – Мебель</i> и активно учествује у вођеном прикупљању и размјени идеја ради обнављања и активирања претходно усвојене лексике; - анализира прочитане текстове о различитим типовима станова; идентификује кључне информације и повезује писани опис са одговарајућим тлоцртом (<i>план квартиры</i>); - усмено описује стан са фотографије или из маште; користећи више повезаних реченица и везничке конструкције; - симулира интервју: један ученик представља власника стана; а други потенцијалног станара који поставља питања о условима живота; - пише текст (8–10 реченица) на тему „<i>Моя квартира</i>“;	Предмет: Српски језик и књижевност Ликовна култура Географија Енглески језик Психологија	Тема: Језичка култура Морфологија Психолошки ефекти боје и облика Вајарско обликовање слободне форме Становништво и насеља Family Међуљудски односи и динамика социјалног понашања

(потому что ...; не только ...; но и ...; хотя ...); - наводи предности и мане различитих типова становања (кућа у предграђу наспрам стана у центру града; стан у граду наспрам куће на селу); - упоређује два стамбена објекта на основу задатих критеријума (цијена; удобност; удаљеност од школе/посла); - креира детаљан опис идеалног животног простора; користећи креативан и аргументован приступ.	водећи рачуна о логичком слиједу излагања; - пореди објекте користећи компаратив придјева (<i>Этот дом больше и дороже; чем тот...</i>); - попуњава табелу „<i>Плюсы и минусы</i>“ за живот у кући и стану; те користи те податке као припрему за дискусију; - учествује у вођеној дискусији: „<i>Где лучше жить – в центре города или в деревне?</i>“; образлажући свој став фразама „<i>Я считаю; что ...; потому что ...</i>“; - учествује у игри улога: агент за некретнине представља понуду клијенту; истичући најбоље карактеристике некретнине; - креира оглас за продају или издавање стана; укључујући детаљне информације; опис амбијента и предности локације; - усмено презентује замишљени план свог идеалног простора пред разредом; користећи визуелне подстицаје (фотографије или цртеже).		
--	---	--	--

Наставна тема: Еда и напитки (Храна и пиће)			
Исходи учења	Активности ученика	Међупредметно повезивање	
Ученик ће бити способан да: - користи проширену свакодневну лексику која укључује различите начине припреме хране (<i>варёный; жарёный; печёный</i>); укусе (<i>острый; горький; кислый</i>) и основне појмове о квалитету намирница (<i>свежий; калорийный; полезный</i>); - групише намирнице према значају за здравље и енергију; користећи синониме за избјегавање понављања (нпр. <i>еда – питание – пица</i>); - разумије упутства и описе у текстовима о исхрани; издвајајући главну поруку и важне појединости (нпр. специфичан састојак у рецепту); - разликује значење сличних појмова (нпр. разлика између <i>перекусить</i> – презалогати и <i>пообедать</i> – ручати); - описује навике у исхрани користећи сложеније конструкције са везницима	Ученик ће да: - израђује лексичке мреже које повезују намирнице са њиховим својствима и начином припреме; - ради „лексички диктат“ или квиз за утврђивање разлика између појмова који се често мијешају; - анализира прочитане кратке чланке о здравој исхрани; подвлачећи аргументе за и против одређених намирница; - интервјуише вршњака у пару о његовом специфичном режиму исхране и навикама током периода појачаног стреса (нпр. за вријеме контролних задатака или испита); - пореди два јела или два ресторана користећи компаратив придјева и прилога (<i>Этот салат вкуснее; но тот дешевле</i>);	Предмет: Српски језик и књижевност Васпитни рад у одјељењској заједници Биологија Енглески језик	Тема: Језичка култура Морфологија Развој личности и здрави животни стилови Физиологија биљака Health Contemporary life

(потому что; поэтому; хотя; если... то); - учествује у разговору; не само постављајући питања; већ и реагујући на ставове саговорника (слагање/неслагање); - упоређује различите врсте хране и ресторана; наводећи предности и мане (нпр. зашто је домаћа храна боља од брзе хране); - напише логичан и повезан текст (8–10 реченица) о свом режиму исхране или традиционалном јелу свог краја.	- учествује у вођеној дискусији на тему „Здоровая пища в нашей школе? “; користећи фразе за изношење става (<i>Я считаю; что.../С моей точки зрения...</i>); - пише текст (8–10 реченица) нпр. на тему „Мой любимый рецепт быстрого и здорового завтрака “; описујући процес припреме корак по корак; - учествује у игри улога (Role-play): Ситуација „Рекламација у ресторану“ (храна је превише зачињена или хладна) како би вјежбали учтиво изражавање незадовољства; - прави „Идеалан мени за госте из Русије“; бирајући домаћа јела и описујући их на руском језику; - прави дигиталну презентацију о режиму исхране или традиционалним јелима.		
--	--	--	--

Наставна тема: Празници и традиции (Празници и традиција)			
Исходи учења	Активности ученика	Међупредметно повезивање	
Ученик ће бити способан да: - користи проширену лексику која обухвата називе празника; обичаја и пратећих активности (<i>торжество; обряд; гостеприимство; поздрављати/поздравити; дарити/подарити; желати/пожелати</i>) у усменом и писменом изражавању; - групише празнике према задатим критеријумима (религијски; државни; породични; међународни) и објашњава њихов значај; - разумије главну идеју и издваја кључне информације у прилагођеним текстовима о празницима; обичајима и народним веровањима; - описује празнике и обичаје користећи прецизне придјеве и глаголе који дочаравају атмосферу и начин прославе; - користи сложене реченице (узрочне са <i>потому что/так как</i>; временске са <i>когда/прежде чем/после того как</i>; условне са <i>если... то</i>) како	Ученик ће да: - израђује лексичке мреже и мапе ума повезујући празнике са симболима; храном и специфичним честиткама; - учествује у брејнсторминг активностима наводећи асоцијације на појам „традиција” и „породичне вриједности”; - чита текстове о руским празницима (<i>Масленица; Новый год; Пасха; День Победы</i>) и издваја информације о њиховој историји и начину прославе; - одговара на питања и анализира садржај текста; правећи поређења са локалним обичајима; - описује свој омиљени празник (усмено или писмено) стављајући акценат на лични доживљај и емоције; - хронолошки описује фазе припреме за прославу празника корак по корак; користећи временске	Предмет: Историја Музичка култура Православна вјеронаука Српски језик и књижевност	Тема: Словени у раном средњем вијеку Музика романтизма Педагогија Старог завјета или чему нас учи Стари завјет? Језичка култура Морфологија

би објаснио поријекло и начин обиљежавања празника; - пореди празнике и традиције различитих култура (нпр. разлика између Масленице и локалних поклада); уочавајући сличности и специфичности; - износи и образлаже своје мишљење о значају традиције у савременом друштву; наводећи конкретне примјере; - пише повезан и логичан текст (8–10 реченица) о одабраном празнику; породичној традицији или искуству са неке прославе; - креира и усмено представља презентацију; одговарајући на питања и учествујући у краћој размјени мишљења.	везнике <i>когда/прежде чем/после того как</i>; - учествује у дијалогу на тему планирања прославе (нпр. организовање рођендана или дочека Нове године); вјежбајући договарање и предлоге; - учествује у дискусији на тему „Да ли су стари обичаји данас застарјели?“; изnoseћи аргументе и реагујући на ставове вршњака; - пише текст од 8–10 реченица под насловом „Празник који волим” или „Традиција у мојој породици“; - припрема кратку презентацију (дигиталну или у облику постера) о једном руском празнику и представља је разреду; - учествује у активностима драматизације симулирајући ситуације као што су: куповина поклона; честитање празника преко телефона или дочекивање гостију према руским обичајима (<i>хлеб-соль</i>).		
--	---	--	--

Наставна тема: Описание города. Жизнь в городе (Опис града. Градски живот)			
Исходи учења	Активности ученика	Међупредметно повезивање	
Ученик ће бити способан да: - користи проширену лексику у вези са градском инфраструктуром; саобраћајем и услугама (<i>метро; перекресток; торговый центр; достопримечательности; пробки; шумный; современный</i>) у усменом и писменом изражавању; - систематизује појмове према функционалним категоријама (инфраструктура; јавни саобраћај; културни садржаји; услужне дјелатности); - разумије главну идеју и издваја релевантне информације из текстова који описују савремени живот у метрополи или историјским дијеловима града; - описује град и специфичан начин живота у њему користећи одговарајуће придјеве и глаголе кретања	Ученик ће да: - израђује лексичке мреже које повезују градске објекте са глаголима активности (нпр. <i>Библиотека – брать книги; читать</i>); - примијени методу брејнсторминг наводећи асоцијације на појмове „урбанизација” и „градска врева”; - чита текстове о руским градовима и издваја информације о саобраћају; архитектури и начину живота становништва; - одговара на питања и препричава текстове; фокусирајући се на предности и недостатке живота у великим градовима; - усмено и писмено описује град из маште или стварни град; користећи проширени вокабулар; - води дијалог у којем даје информације о локацијама у граду или објашњава туристу	Предмет: Географија Енглески језик Ликовна култура Српски језик и књижевност	Тема: Становништво и насеља Society „Street art“ Језичка култура Морфологија

(гулять; добираться; находится; посещать); - користи сложене реченице (узрочне са <i>так как/потому что</i>; временске са <i>в то время как/перед тем как</i>; условне са <i>если... то</i>) како би описао свакодневне рутине и изазове урбане средине; - описује предности и мане живота у граду (нпр. доступност садржаја наспрам загађења и гужве); - пореди живот у граду и на селу; истичући сличности и разлике у начину живота; - пише повезан и логичан текст (8–10 реченица) о свом граду; омиљеној четврти или искуству посјете неком великом граду; - усмено презентује тему о „Граду будућности” или знаменитостима руских градова (нпр. <i>Москва или Санкт-Петербург</i>); - израђује мапу града са јасно означеним кључним објектима и даје кратка објашњења њихове функције.	како да стигне до одређеног музеја или трга; - попуњава и анализира табелу „<i>Плюсы и минусы жизни в городе</i>”; користећи податке за припрему дебате; - учествује у дискусији „<i>Город или деревня?</i>”; износићи аргументе за и против на основу личних преференција; - припрема и презентује пројекат „<i>Идеальный город</i>”; користећи визуелна средства и описујући садржаје који тај град чине савршеним; - учествује у активностима драматизације у улози туристичког водича који води групу кроз центар града или пролазника који помаже изгубљеном странцу; - израђује мапу града (цртеж или дигитални приказ) са уцртаним важним институцијама (школа; болница; музеј; парк) и презентује њихов распоред.		
---	--	--	--

Наставна тема: Ориентација в городе (Оријентација у граду)			
Исходи учења	Активности ученика	Међупредметно повезивање	
Ученик ће бити способан да: - користи проширену лексику специфичну за сналажење у урбаној средини; укључујући прецизне одреднице за правце и саобраћајне објекте (<i>пешеходный переход; светофор; остановка; на углу; напротив; повернуть; пройти мимо</i>); - систематизује и групише појмове у логичке категорије (нпр. глаголи кретања; средства јавног превоза; оријентири у простору); - разумије сложенија усмена и писмена упутства за кретање која укључују више корака и услова; - прати кораке у датим упутствима како би стигао до одређеног циља на мапи; - даје јасна и логички повезана упутства за кретање другом лицу; - примјењује сложене језичке конструкције; посебно заповиједни начин (императив) и зависне реченице са везницима	Ученик ће да: - израђује лексичке мреже на тему оријентације; повезујући глаголе кретања са приједлозима за мјесто и правац; - активно примијени методу брејнсторминг на тему сналажења у непознатом граду; предлажући различита решења и стратегије на руском језику. (мапе; апликације; питање пролазника); - слуша аудио-записе са сложенијим упутствима и биљежи кључне информације (нпр. називе улица и превозна средства); - прати задате руте на карти и визуелно повезује текстуална или усмена упутства са простором; - описује (усмено и писмено) путању од школе до куће или од трга до музеја; користећи повезане реченице; - симулира дијалоге у пару у којима један ученик тражи помоћ; а други даје прецизна упутства користећи мапу;	Предмет: Енглески језик Рачунарство и информатика Географија	Тема: Travel Сложени алгоритми и примјена у реалним проблемима Карта и картографски метод у географији Географски информациони систем

(если... то; чтобы; когда) за прецизирање путање; - пореди различите руте кретања с обзиром на вријеме и удаљеност; - пореди различите начине кретања кроз град (пјешачење; коришћење метроа; аутомобил) наводећи њихове предности и недостатке; - објашњава избор најповољније руте у специфичним ситуацијама (нпр. „најбржи пут до жељезничке станице”); - креира и води самосталан дијалог у реалним ситуацијама сналажења у граду; - описује и рјешава сложеније комуникативне изазове; као што је помагање туристима или објашњавање пута до удаљених знаменитости.	- попуњава и анализира упоредну табелу за различите видове превоза (пјешке/ јавни превоз/ аутомобил) према задатим критеријумима; - учествује у дискусији о томе која је рута најбоља за избјегавање саобраћајне гужве у граду; - износи и образлаже своје ставове користећи изразе за аргументацију (<i>по моему мнению; я выбираю этот путь; потому что...</i>); - учествује у активностима драматизације у улогама као што су: „изгубљени странац”; „туристички водич” или „љубазни пролазник”; - израђује сопствену мапу дијела града и користи је као наставно средство за задавање задатака другима; - припрема кратку презентацију о специфичној туристичкој рути кроз Москву или свој град; - врши самопроцјену своје способности да разумије и пренесе информације о правцу кретања.		
---	---	--	--

Наставна тема: Времена года и погода (Годишња доба и временске прилике)			
Исходи учења	Активности ученика	Међупредметно повезивање	
Ученик ће бити способан да: - користи проширену лексику у вези са временским приликама; годишњим добима и природним појавама (<i>влажност; давление; прогноз погоды; гроза; туман; мороз; оттепель; душно; пасмурно</i>); - класификује временске појаве (падавине; температурне промјене; атмосферске прилике) користећи адекватне именице; придјеве и прилоге; - разумије временску прогнозу (са радија; телевизије или интернета) и издваја кључне податке за одређене регионе; - описује временске прилике и цикличне промјене у природи током године; користећи богат вокабулар за дочаравање атмосфере; - користи сложене реченице (узрочне са <i>из-за/потому что</i>; временске са <i>пока/прежде чем</i>; условне са <i>если... то</i>) како би објаснио	Ученик ће да: - израђује лексичке мреже које повезују годишња доба са специфичним појавама; активностима и одјећом; - примијени методу брејнсторминг на тему климатских промјена и њиховог утицаја на годишња доба; - слуша и гледа снимке временске прогнозе на руском језику; биљежећи температуре и очекиване падавине за различите градове; - тумачи кључне ријечи и метеоролошке симболе у текстовима и графиконима; - усмено описује тренутно вријеме и предвиђа промјене за наредних неколико сати; - учествује у дијалогу „Необавезни разговори” о времену; вјежбајући типичне фразе за почетак разговора; - попуњава и анализира упоредну табелу (нпр. љето	Предмет: Енглески језик Васпитни рад у одјељењској заједници	Тема: Climate and weather Еколошка свијест и одрживи развој

утицај времена на активности људи; - пореди временске услове у различитим годишњим добима и климатским зонама (нпр. зима у Русији наспрам зиме на Медитерану); - описује основне карактеристике климе одређеног подручја и како она утиче на начин живота и облачења; - износи и образлаже своје мишљење о предностима и манама одређених годишњих доба; - пише повезан и логичан текст (8–10 реченица) о свом омиљеном годишњем добу или временској појави којој је присуствовао; - креира и усмено презентује кратку временску прогнозу за наредну седмицу.	на планини наспрам љета на мору); - учествује у вођеној дискусији на тему „Које годишње доба је најбоље за путовања?”; користећи аргументе везане за вријеме и активности; - износи и образлаже ставове фразама попут: „Ја предпочитаю осењ; так как мне нравится прохлада”; - пише текст (8–10 реченица) под насловом „Природа у мом крају у јануару/јулу”; - учествује у игри улога (role-play) активностима глумећи ТВ водитеља временске прогнозе или особу која планира излет у зависности од вјероватноће кише; - припрема и презентује пројекат „Годишња доба у руској књижевности и умјетности” (нпр. кратак осврт на Пушкина или Левитана).		
--	---	--	--

Наставна тема: Человек в мире технологий (Људи у свијету технологије)			
Исходи учења	Активности ученика	Међупредметно повезивање	
Ученик ће бити способан да: - користи проширену лексику везану за уређаје и интернет које свакодневно користи (<i>ноутбук; смартфон; наушници; парол; сайт; соцсети; ИИ</i>); - систематизује и активно употребљава глаголе за рад на дигиталним уређајима у различитим контекстима (<i>скачать; установит; настроить; подключиться; обновит; искать; отправить сообщение</i>); - разумије средње сложене поруке и упутства на интернету (нпр. обавјештења о апликацијама или кратке објаве); - описује своје навике користећи сложене реченице (нпр. колико често користи телефон и шта најчешће ради на њему); - користи везнике (потому что; поэтому; но) да објасни зашто користи одређену апликацију;	Ученик ће да: - прави „Лексички пано“ – повезује слике уређаја са њиховим називима и основним функцијама; - примијени методу брејнсторминг на тему „Мој дан уз телефон“ (навођење глагола активности); - чита кратке чланке или дијалоге о куповини технике или рјешавању малих проблема (нпр. заборављена шифра); - одговара на питања типа „Шта више волиш: видео-игре или друштвене мреже? Зашто?“; - попуњава табелу „Плус и минус“ дигиталних уређаја и друштвених мрежа на основу прочитаног текста или дискусије; - интервјуише друга: „Колико сати дневно си на интернету? Шта гледаш на Јутјубу?“ и представља резултате на руском; - пише имејл пријатељу у ком препоручује неку	Предмет: Психологија Енглески језик Васпитни рад у одјељењској заједници	Тема: Социјална спознаја и моћ друштвеног утицаја Science and technology Дигитални свијет

- упоређује два уређаја или двије платформе; наводећи предности и мане и образлажући свој избор (<i>этот телефон лучше; потому что у него хорошая камера; однако он дороже и тяжелее</i>); - пореди комуникацију путем друштвених мрежа и комуникацију уживо; - износи и образлаже мишљење о утицају технологије на свакодневни живот; образовање и међуљудске односе; - процјењује ризике дигиталног свијета (зависност; дезинформације; нарушавање приватности) и образлаже потребу за одговорним коришћењем технологије; - напише повезан и логичан текст (8-10 реченица) о свом омиљеном гаџету или апликацији; - креира и усмено представља дигитални пројекат (нпр. презентацију).	апликацију или игрицу и образлаже своју препоруку; - учествује у игри улога „У продавници телефона“ – тражење информација о цијени и карактеристикама неког уређаја и доношење одлуке о куповини; - учествује у вођеној дискусији о позитивним и негативним странама дигитализације у образовању и приватном животу; - припрема презентацију о једном предмету без којег не може да замисли дан; - учествује у дискусији: „Можемо ли без телефона један дан?“; - учествује у дебати у пару: „Књига или интернет?“; - проводи мини анкету о времену проведеном на интернету и презентује резултате; - израђује правила безбједног понашања на интернету на руском језику.		
---	---	--	--

Дидактичко-методичка упутства и препоруке

- Настава руског језика у општем средњем образовању усмјерена је на развој комуникативне компетенције ученика, с посебним нагласком на повезивање когнитивних вјештина и практичне примјене језика. У складу са савременим образовним стандардима и методичким принципима, наставни процес је усмјерен на активно укључивање ученика, постепен развој свих језичких вјештина (усмено изражавање, разумијевање прочитаног текста, разумијевање говора и писмено изражавање), као и на примјену руског језика у реалним, животним ситуацијама. Сваком часу мора претходити јасно дефинисање циља, односно методичког задатка који наставник планира да оствари. Тај циљ треба да буде јасан и усклађен са очекиваним исходима учења, који су конкретни и мјерљиви.
- Усмјереност на ученика и процес учења: у средишту наставног процеса налази се ученик и његов активан однос према учењу. Наставник не представља искључиви извор знања, већ је модератор, савјетник и мотиватор, који упућује ученике на различите изворе знања и развија њихову самосталност у учењу. Подстицањем активне улоге ученика у настави остварује се дубље и трајније усвајање знања.

Интегрисани развој језичких вјештина:

- Развој слушања, говора, читања и писања мора бити равномјеран и усклађен, с фокусом на комуникативни контекст. Језичке вјештине се развијају интегрисано (кроз аутентичне ситуације и материјале) и појединачно (када је потребна усмјерена вјежба), уз коришћење различитих типова задатака и активности.
- Рецептивне вјештине (разумијевање прочитаног текста и говора): развијање рецептивних вјештина усмјерено је на разумијевање прочитаног или слушаног текста, било у цјелини или дјелимично. Пожељно је редовно примјењивати овај облик рада, користећи различите технике читања и слушања. Прије рада на тексту важно је направити увод ради активирања предзнања и мотивације ученика. Томе могу допринијети постављање хипотеза, разговор о теми, као и укључивање личних искустава ученика. Уколико су уз текст приложене слике, графикони или цртежи, они се морају анализирати и прокоментарисати. За провјеравање разумијевања и прочитаног и послушаног текста треба користити разноврсне вјежбе типа допуњавања, повезивања, избора одговора, одговора на питање и сл.
- Продуктивне вјештине (усмено и писмено изражавање): циљ рада на продуктивним вјештинама јесте да ученици не само препознају, већ и активно користе језик. Неопходно је оспособити их за усмено и писмено изражавање на руском језику кроз комуникативне активности и симулацију различитих свакодневних ситуација. Материјал за комуникацију могу бити текстови, слике, фотографије, мапе, постери и слично. Фокус треба да буде на преношењу значења, а не искључиво на граматичкој тачности. Вјештини писања треба дати значај и као средству комуникације и као наставном циљу. Ученицима треба пружити довољно примјера за писање различитих врста текстова и подстицати их да воде писмене биљешке као подсјетнике.

Методе, облици и наставна средства:

- Наставници су у обавези да у настави врше избор, прилагођавају и ефикасно користе разноврсне и савремене методе рада (метода демонстрације, илустрације, рада са текстом, дискусије, рјешавања проблема и др), облике рада (индивидуални, групни, у пару, фронтални-овај посљедњи у најмањој могућој мјери) и наставна средства (аудио и видео материјал, илустрације, дигитални алати, постери, рјечници, интерактивне презентације и др).
- Наставна средства треба прилагодити теми, очекиваним исходима и интересовањима ученика. Ученицима треба омогућити да и сами израђују дио наставног материјала, чиме се подстиче њихова мотивација и осјећај одговорности за процес учења.

Употреба матерњег језика:

- Матерњи језик се у настави користи само када је то неопходно за разумијевање или уштеду времена. У настави се даје приоритет употреби руског језика како би ученици били што више изложени његовом изговору и граматичким структурама. Разумијевању могу допринијети илустрације, фотографије, синоними, антоними, контекстуалне индиције, али и упоређивање са матерњим језиком.

Мотивација и васпитна функција наставе:

- Мотивација ученика представља кључни фактор успјешности наставе. Наставник својим односом према ученицима, својом личношћу и методама подучавања утиче на њихову заинтересованост за учење. Васпитна функција наставе подразумијева и развијање вриједности попут емпатије, толеранције, културе комуникације, плурилингвализма, мултикултуралности, критичког мишљења и одговорности.

Развијање међукултурне компетенције:

- У циљу развијања међукултурне компетенције, важно је код ученика подстицати способност да препознају и упоређују елементе сопствене и стране културе. Потребно је радити на формирању позитивног и реалистичног става према представницима друге културе, као и на развијању вјештина посредовања и разумијевања у међукултурној комуникацији. Ученици треба да науче да изражавају поштовање према различитим вриједностима, обичајима и традицијама, као и да критички преиспитују и превазилазе културне стереотипе, чиме се ствара основ за толерантан и отворен приступ различитостима.

Индивидуализација наставног процеса:

- Настава мора бити прилагођена индивидуалним способностима, стиливима учења и нивоима постигнућа ученика. Неопходно је уочити разлике у знању, интересовањима и темпу рада ученика и према томе диференцирати задатке и активности. Стиливи учења (визуелни, аудитивни, кинестетички) морају бити узети у обзир приликом планирања наставе.
- Атмосфера на часу треба да буде подстицајна, опуштена и ослобођена осјећаја притиска или страха. Стимулативно окружење доприноси мотивацији, активирању потенцијала ученика и бољој комуникацији. Наставник треба да охрабрује ученике, гради њихово самопоуздање, кооперативност, културу дијалога, поштовање различитости и способност рјешавања конфликта и проблема.
- Граматичка компетенција: познавање граматике не представља сама по себи циљ наставе, већ подршку развоју комуникативне компетенције. У настави страног језика се примјењује индуктивни приступ – ученици на основу примјера сами уочавају језичке структуре и правила, која затим примјењују у комуникативним ситуацијама. Употреба сложене граматичке терминологије (метајезика) треба бити сведена на минимум, а усвајање граматичких структура се реализује кроз комуникативне вјежбе, дијалоге, кратке текстове и симулације свакодневних ситуација.

Фонетика и ортоепија: утврђивање правила изговора (редукција вокала, обезвучавање сугласника), систематизација интонационих конструкција (ИК-1 до ИК-4) за изражавање различитих комуникативних намјера (питање, констатација, набрајање). Именице: систематизација деклинације именица (мека и тврда промјена) са акцентом на падежне облике који одступају од правила, именице *pluralia tantum* и несклоњиве именице страног поријекла, специфични наставици: генитив множине са нултим наставком (солдат, друг, вишен), правопис именица са основом на шиштаве сугласнике (нож, душа, рошца).Замјенице: систематизација личних, присвојних, показних и упитних замјеница кроз све падежне облике, упитно-односне замјенице (кто, что, какой, который, чей, каков) и њихова функција у грађењу сложених реченица, одређене замјенице (каждый, всякий, любой). Употреба замјенице самый за грађење суперлатива. Придјеви: систематизација описних придјева (тврда и мека промјена), значење и употреба кратког облика придјева у функцији предиката, поређење придјева: синтетички и аналитички компаратив и суперлатив. Глаголи: систематизација глаголског система: инфинитивна и презентска основа, конјугације (регуларне и нерегуларне), глаголски вид: Творба видских парова (префикси, суфикси) и функционална употреба у прошлости и будућности, глаголи са алтернацијама у основи и специфичним облицима прошлог времена (на -ереть, -нуть), императив: грађење и употреба за изражавање молбе и заповијести, глаголи кретања: систематизација глагола без префикса и употреба најфреквентнијих префикса за изражавање смјера и циља кретања (в-/вы-, при-/у-, пере-, по-, за-, раз-), глаголски прилози (садашњи и прошли) – искључиво рецептивно. Бројеви: систематизација главних бројева (изговор, писање и деклинација бројева од 1 до 4, те десетица и стотина), слагање бројева са именицама и придјевима, редни бројеви: употреба у

исказивању датума и хронологије, збирни бројеви (двое, трое, семеро) – рецептивно. Прилози и помоћне врсте ријечи: компарација прилога и препознавање разлике у значењу у односу на матерњи језик (ежегодно, вчера вечером), најчешћи приједлози који захтијевају специфичне падежне облике, прости и сложени везници (хотя, преже чем, чтобы, потому что, поэтому, тоже, также). Синтакса и ортографија: систематизација простих и сложених реченица, модели за исказивање: просторних односа (употреба приједлошко-падежних конструкција) и временских, начинских и узрочних односа (активно коришћење везника, а препознавање глаголских прилога у књижевном тексту – рецептивно), основна правила интерпункције, употреба великог слова и правопис знакова -ъ и -ь. Наведени граматички садржаји нису изоловани од тематских цјелина — напротив, усвајају се и увјежбавају у функционалном контексту: компаратив и суперлатив придјева и прилога обрађују се у оквиру тема Опис особе, Кућа и стан и Храна и пиће, глаголи кретања и императив везују се за теме Оријентација у граду и Градски живот, сложене реченице са временским и условним везницима увјежбавају се кроз теме Годишња доба и Празници и традиција, а лексика и глаголске структуре везане за дигиталну комуникацију обрађују се у оквиру теме Људи у свијету технологије.

Праћење, вредновање и оцјењивање:

- У настави руског језика праћење, вредновање и оцјењивање се врши у складу са Законом о средњем образовању и васпитању и важећим актима који регулишу ову област и принципима методике наставе руског језика.
- Праћење, вредновање и оцјењивање представљају континуиран и систематичан процес који наставнику пружа релевантне податке о степену овладавања наставним садржајем, чиме се омогућава аналитичка процјена компетенција ученика у домену рецептивних (слушање и читање) и продуктивних (говор и писање) језичких вјештина, о могућим празнинама у знању, као и индивидуалним карактеристикама ученика (пажња, интересовање, памћење). Ове информације су кључне за индивидуализацију наставног процеса и прилагођавање метода рада.
- Сам процес праћења, вредновања и оцјењивања се реализује кроз формативно и сумативно вредновање. Формативно вредновање подразумијева континуирано праћење ученичких постигнућа путем различитих инструмената као што су нпр. пројектни задаци, портфолио, самоевалуација, дијагностички тестови и др. Насупрот томе, сумативно вредновање се проводи на крају одређеног периода (наставне теме, полугодишта, наставне године) и обухвата писане и усмене провјере постигнућа ученика, као и друге облике провјере који омогућавају јасну процјену остварености исхода. Наставници треба да разликују учено од наученог: учено се односи на препознавање језичких структура, док научено укључује њихову правилну употребу у контексту. Исто важи и за вокабулар — усвојеност се огледа у употреби ријечи у различитим комуникативним ситуацијама.

- У настави је важно пратити не само крајњи резултат, већ и однос ученика према раду, његов труд, ангажовање и активност током часа. Вредновање обухвата и редовност у изради домаћих задатака, као и ниво самосталности и тачности у раду. Наставник континуирано анализира реализоване часове, са циљем да унаприједи своју наставну праксу, а у томе му помажу провјере остварености исхода на крају часа, као и квалитативне и квантитативне анализе постигнућа ученика.
- Усмене провјере се реализују током сваког наставног часа — кроз рад у пару, групни и индивидуални рад. Оне подстичу активније учешће ученика у говорној продукцији и доприносе развоју комуникативних вјештина. Оцјене из усменог одговора треба да буду одраз ученикове активности на часу, а не из класичног испитивања. Уколико ученик није довољно активан, наставник га може директно испитати како би стекао увид у његово знање.
- Писане провјере обухватају низове задатака објективног типа, контролне радове, диктате, писане текстове на дату тему (кратак састав, састав, расправа, извјештај и сл).
- Препоручује се израда рубрике за вредновање и оцјењивање писаних састава, јер ће се на тај начин повећати објективност и осигурати да сви ученици буду вредновани на основу истих критеријума и стандарда. Пошто се у рубрици наводе елементи (нпр. конкретан граматички садржај, вокабулар, лексичке конструкције, правопис, организованост текста и др) који се вреднују и дескриптори за испуњеност истих, ученици не само да ће знати шта се од њих очекује и на основу чега ће бити вредновани и оцијењени, већ ће им то помоћи да се фокусирају на важне аспекте писања.
- Приликом израде задатака исти треба да буду различитих типова и нивоа. С обзиром да је владање вокабуларом, лексичким конструкцијама и граматичким садржајем услов за развој комуникативне компетенције, потребно је да се ова знања у писаним провјерама провјеравају у контексту, а не нпр. путем низа изолованих реченица или превођењем.
- Наставник не оцјењује познавање граматичких правила, већ искључиво примјену у комуникативним ситуацијама. Нпр. ако хоћемо да провјеримо да ли ученик влада правилима прошлог глаголског облика, можемо тражити од њега да опише неку ситуацију која се догодила јуче.
- Вредновање треба да буде праћено благовременом и конструктивном повратном информацијом која се односи на конкретне ученичке активности и резултате, а не на личност ученика.
- Ученици на почетку школске године треба да буду упознати са системом праћења и оцјењивања. На часу се вреднује и активност ученика, ангажовање у групном раду и напредак у рецептивним и продуктивним вјештинама. Све активности вредновања треба да буду интегрисане у наставни процес тако да подстичу мотивацију ученика и подрже њихов развој.

Број часова по теми:

- Оквирни број часова за реализацију тема није дефинисан. Наставник ће приликом планирања и програмирања наставних садржаја, узимајући у обзир факторе попут нивоа постигнућа ученика, нивоа сложености наставне теме и сл, одредити број часова потребан за њихову реализацију у оквиру теме. Теме чине обавезни дио Наставног програма, али немају обавезујући карактер што се тиче редослиједа њихове реализације.

Међупредметно повезивање:

- У Наставном програму су дати приједлози наставних предмета и тема са којима се може извршити међупредметно повезивање са наставним предметом Руски језик. Међутим, наставник може остварити и међупредметно повезивање које није експлицитно предвиђено Програмом, уколико уочи да оно доприноси бољем разумијевању наставног садржаја и развоју компетенција ученика.

Литература:

- Уџбеници које је одобрило Министарство просвјете и културе Републике Српске
- Садржаји (аудио, видео, текстови) са интернета – при избору садржаја са интернета у настави страног језика, наставник треба да води рачуна да они буду усклађени са темом, циљем и исходима часа, као и са узрастом, језичким нивоом, интересовањима и могућностима ученика, водећи се тиме да исти омогућавају комуникативни приступ и индивидуализација наставе. Поред тога, важно је узети у обзир техничке услове рада, поузданост извора и безбједност на интернету.

***Специфичности реализације програма на друштвено-језичком смјеру (3 часа седмично/108 часова годишње)**

- Настава у шестој години учења руског језика као првог страног језика (3 часа седмично/108 часова годишње) представља напредну фазу у којој ученици већ посједују чврсту лингвистичку подлогу из основне школе. Методички фокус је овдје помјерен са усвајања базних структура на академску језичку компетенцију, стилску избрушеност, развој апстрактног мишљења и напредну међукултурну медијацију.
- У домену рецептивних вјештина, акценат је на потпуно аутентичним, немодификованим текстовима из руске књижевности (период класицизма, романтизма и реализма), савремене друштвено-политичке штампе и научно-популарних медија. Ученици се оспособљавају да препознају имплицитна значења, ауторску иронију, метафорику и суптилне социокултурне конотације. Аудио

и видео извори (дужи интервјуи, дебате, стручни подкасти) служе као основа за критичку анализу и аргументоване расправе на високом нивоу. У продуктивним вјештинама, од ученика се очекује способност вођења спонтаних дебата, одбране сопственог става у симулираним научним или друштвеним форумима, те писање сложених форми попут критичких приказа, есеја, компаративних анализа и вођења академских биљешки.

- Граматички садржаји се не изучавају изоловано, већ кроз призму стилистике и синтаксичке трансформације текста. Анализирају се сложене синтаксичке структуре, хипотетички и кондиционални периоди, пасивно-активне конструкције, те специфичности административног и научног стила руског језика. Употреба матерњег језика је потпуно искључена из редовне комуникације и своди се на професионалну двосмјерну медијацију (превод кључних докумената, терминолошко усклађивање). Међупредметно повезивање је на врхунцу, посебно са наставним предметима Историја, Географија и Српски језик кроз компаративну анализу књижевних епоха. Критеријуми оцјењивања примарно вреднују стилску адекватност, богатство лексичког фонда и способност нијансираног изражавања у комплексним и непредвиђеним говорним ситуацијама.